

Низький рівень методичної підготовки розвиває невпевненість вчителів у власних можливостях якісно організувати та проводити заняття з фізичної культури. Трапляються випадки коли вчителя початкової школи замінюють заняття з фізичної культури іншими видами діяльності. Всі ці негативні явища відображаються на рівні рухової активності учнів, стані їх фізичного та психологічного здоров'я.

Література

1. Мудрик, С. (2011). Стан обізнаності вчителів початкових класів у галузі фізичної культури. *Physical education, sport and health culture in modern society*, 3(15), 23-25.
2. Жила, С. О., & Лукаш, І. В. (2013). Сучасний погляд на підготовку майбутніх учителів початкових класів до занять з фізичної культури. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*, (112 (2)), 120-122.
3. Мозолев, О.М. (2022). Організація фізичного виховання студентів педагогічних спеціальностей. Навчально-методичний посібник. Хмельницький, Видавець ФОП Цюпак А. А., 99 с.
4. Березка, С. М. (2011). Теоретичні та методичні знання студентів з навчальної дисципліни "фізичне виховання". *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 1, 12-14.
5. Мозолев, О. М. (2020). Прогнозування і планування в управлінні розвитком освіти у сфері фізичної культури і спорту. *Актуальні проблеми розвитку освіти в сфері фізичної культури та спорту : матеріали III всеукр. наук-практ. конф.* 76–80.

*Алексєв Олександр Олексійович,
старший викладач кафедри спорту і спортивних ігор,
Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка,
доктор педагогічних наук, доцент*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ

Вступ. Актуальність проблеми дослідження на науково-практичному рівні продиктована усвідомленням необхідності пошуку, розробки та реалізації таких педагогічних умов, які були б орієнтовані на оптимізацію та вдосконалення освітнього процесу в педагогічних закладах вищої освіти. Оцінюючи динаміку процесу розвитку основ професійної майстерності майбутніх педагогів, К. Гнезділова [1] зазначає, що умови є важливим фактором його результативності, оскільки вони створюють саме те середовище, в якому аносований процес виникає, існує та розвивається.

Мета статі – проаналізувати зміст та значення педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями

Результати дослідження. Для виокремлення дієвих педагогічних умов дослідження нами здійснено аналіз сучасних дисертаційних досліджень, в рамках яких предметом наукового пошуку визначено професійну підготовку майбутніх учителів фізичної культури. Вихідними положеннями в розробці комплексу педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями ми вважали:

- соціальне замовлення на забезпечення якості фізкультурно-спортивної освіти учнів заклад загальної середньої освіти;
- особливості професійно-педагогічної діяльності учителів фізичної культури в умовах організації індивідуальної роботи на уроках фізичної культури в освітньому просторі заклад загальної середньої освіти;
- сутність готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи зі школярами як системного феномена;
- єдність змістових ліній освітнього стандарту вищої педагогічної освіти та реалізації компетентнісного підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури тощо.

До переліку педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями належить:

- забезпечення ціннісної й мотиваційної професійної спрямованості майбутніх учителів фізичної культури до усвідомленого вибору засобів фізичного виховання на уроках фізичної культури;
- створення інформаційно-насиченого освітнього середовища, шляхом актуалізації в змісті дисциплін «Теорія і методика рухливих ігор і забав», «Теорія і методика фізичного виховання», «Анатомія людини з основами спортивної морфології», «Лікувальна фізична культура», «Теорія і методика викладання спортивних ігор»; «Використання нетрадиційних спортивних ігор на уроках фізичної культури» загальнопедагогічних й спеціальних відомостей про специфіку організації індивідуальної роботи з учнями;
- управління практичною освітньою (в тому числі, самостійною) діяльністю студентів у напрямі збагачення професійних вмінь майбутніх учителів фізичної культури щодо проектування методик індивідуалізації та диференціації фізичного виховання школярів;
- інтеграція у зміст різних видів практик комплексу завдань, вирішення яких передбачає розробку майбутніх учителів фізичної культури творчих методичних проєктів, що стимулюють самоактуалізацію, самовдосконалення і творчу професійну самореалізацію здобувачів освіти [2].

Основу комплексу педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями створювала композиція організаційно-педагогічних, змістовно-педагогічних і процесуально-педагогічних факторів функціонування освітнього процесу в педагогічному закладі вищої освіти, що детермінують один одного [3]. Взаємозумовленість і взаємодоповнення анонсованих факторів знайшли відображення в єдиному комплексі педагогічних умов дослідження, до переліку яких віднесено:

– забезпечення ціннісної й мотиваційної професійної спрямованості майбутніх учителів фізичної культури до усвідомленого вибору засобів фізичного виховання на уроках фізичної культури;

– створення інформаційно-насиченого середовища, шляхом актуалізації в змісті дисциплін «Теорія і методика рухливих ігор і забав», «Теорія і методика фізичного виховання», «Анатомія людини з основами спортивної морфології», «Лікувальна фізична культура», «Теорія і методика викладання спортивних ігор», «Використання нетрадиційних спортивних ігор на уроках фізичної культури» загальнопедагогічних й спеціальних відомостей про специфіку організації індивідуальної роботи з учнями;

– управління практичною освітньою діяльністю студентів у напрямі збагачення професійних вмінь майбутніх учителів фізичної культури щодо проектування методики індивідуалізації та диференціації фізичного виховання школярів;

– інтеграція у зміст різних видів практик комплексу завдань, вирішення яких передбачає розробку майбутніх учителів фізичної культури творчих методичних проєктів, що стимулюють самоактуалізацію, самовдосконалення і творчу професійну самореалізацію здобувачів освіти.

Комплексність педагогічних умов забезпечувалась цілісним сприйняттям об'єднаних в них змістовних, організаційних, методичних, методологічних, технологічних площин професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури й визначалась єдністю завдань, принципів, закономірностей, форм, методів і засобів досягнення очікуваної мети [4]. Зазначимо, що створення такої єдності педагогічних факторів мало динамічний характер і детермінувалось соціальним замовленням, що визначає зміст професійно-педагогічної діяльності учителів фізичної культури в аспекті організації індивідуальної роботи з учнями на уроках фізичної культури в закладах загальної середньої освіти.

Кожній педагогічній умові властиві певні вектори реалізації, тому вважаємо за доцільне охарактеризувати найважливіші з них. Упровадження педагогічної умови – забезпечення ціннісної й мотиваційної професійної педагогічної спрямованості майбутніх учителів фізичної культури до усвідомленого вибору засобів фізичного виховання на уроках фізичної культури – спрямовувалось на формування мотиваційно-аксіологічного компоненту досліджуваної готовності.

Сучасні тенденції розвитку українського суспільства, пов'язані з соціально-економічними та політичними змінами, що відбуваються в країні, не могли не позначитися і на системі вітчизняної освіти, для якої характерним нині є входження у світовий освітній простір. В умовах цих перетворень акцентується увага на забезпеченні якості професійної підготовки майбутніх фахівців, їх конкурентоспроможності у світовому освітньому соціумі відповідно до актуальних та перспективних потреб держави, суспільства, кожної окремої особистості [5]. Одним з факторів раціонального вирішення соціально-економічних проблем у будь-якому суспільстві є людський капітал як найважливіший ресурс втілення всіх інноваційних перетворень.

Разом з тим, однією з умов підвищення якості загальної середньої освіти визнано, сьогодні, реалізації індивідуального підходу в освітньому процесі середніх шкіл. Тому сучасний учитель фізичної культури повинен не лише

володіти розвиненими фаховими знаннями, вміннями, навичками, особистісними якостями, але ціннісною й мотиваційною професійною спрямованістю, що ретранслюється в усвідомленому індивідуалізованому та диференційованому виборі палітри засобів фізичного виховання на уроках фізичної культури й передбачає вияв креативного мислення, здатності до нестандартного та ефективного вирішення цілої низки професійних завдань.

Нові орієнтири підготовки студентів у педагогічному закладі вищої освіти, водночас, пов'язані з осмисленням особистісно значущої ролі вчення, персоналізацією знань, професійною самоактуалізацією [6]. Припускали, що різною мірою всі окреслені аспекти інтегруватиме у собі процес забезпечення професійно-педагогічної мотиваційно-ціннісної спрямованості майбутніх учителів фізичної культури.

Акумулюючи у дослідженні існуючі позиції стосовно даної проблематики, дійшли висновку, що спрямованість особистості є динамічним, інтегративним утворенням, яке як складна, багатовимірна психолого-педагогічна категорія характеризується такими ознаками:

- ієрархічною системою стійких мотивів;
- ініційованістю вектора активності особистості, що визначає тенденції поведінки та діяльності;
- проєктуванням особистісно значущих ціле тощо. Своєю чергою, термін «професійна педагогічна спрямованість» є видовим стосовно родового поняття «спрямованість особистості». Тому існують різноманітні концептуальні тлумачення означеної категорії.

Педагогічна спрямованість особистості майбутніх учителів фізичної культури насамперед формується в умовах освітнього процесу у закладах вищої освіти. Ураховувалось, що дієвим виразником рівня опанування студентами спеціально-наукових знань є відображення у свідомості майбутніх учителів фізичної культури не лише змісту конкретної дисципліни, але й її зв'язку з майбутньою практичною діяльністю учителя.

Висновки. Упровадження комплексу обґрунтованих педагогічних умов в освітній процес закладів вищої освіти України спрямовувалось на оновлення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у напрямі формування готовності студентів до організації індивідуальної роботи з учнями.

Література

1. Гнезділова, К.М., & Касярум, С.О. (2011). Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи: навч. посіб. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 124 с.
2. Алексеев, О.О. (2021). Логіка добору педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 42(1). 215–220.
3. Мозолев, О.М. (2021). Критерії розвитку якості освіти у сфері туризму, фізичної культури і спорту. *Multidisciplinary academic research and innovation. Abstracts of XXVII International Scientific and Practical Conference. Amsterdam, Netherlands*. 453-458.

4. Алексеев, О. О. (2021). Концепція професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями: ключові вектори побудови. *Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, Тернопіль* : ЗУНУ. 222–225.
5. Мозолев, О.М. (2020). Прогнозування і планування в управлінні розвитком освіти у сфері фізичної культури і спорту. *Актуальні проблеми розвитку освіти в сфері фізичної культури та спорту : матеріали III всеукр. наук-практ. конф.* 76–80.
6. Мозолев, О. (2023). Сучасні тенденції розвитку фізкультурної освіти у вищих навчальних закладах України. *Amsterdam, Netherlands, (December 16-18, 2023), Scientific Collection «InterConf»*, (182), 78-82.

Антонець Василь Федорович,
*доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту,
Хмельницького національного університету
кандидат педагогічних наук, доцент*

ІНФОРМАЦІЙНО КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Вступ. Для вільної орієнтації в інформаційних потоках сучасний спеціаліст будь-якої профілю повинен вміти отримувати, обробляти, використовувати та поширювати інформацію за допомогою комп'ютерів, електронних засобів передачі інформації. Реалізація цієї потреби неможлива без включення інформаційної компоненти в систему підготовки та перепідготовки сучасного спеціаліста. Інформатизація професійної фізкультурної освіти висуває нові вимоги до професійних якостей та рівня підготовки фахівців. Питання оволодіння сучасними інформаційними і комунікаційними технологіями та їх використання стають одним з основних компонентів професійної підготовки будь-якого фахівця, в тому числі і фахівця в галузі фізичної культури і спорту [1].

Мета статті – розглянути можливості використання інформаційно комунікативних технологій у підготовці фахівців фізичної культури і спорту.

Результати дослідження. Розвиток фізкультурної освіти вимагає від сучасного фахівця оволодіння новими інформаційно комунікативними технологіями навчання, обміну досвідом, передачі необхідної інформації. Проблеми пов'язані з організацією спілкування та практичного проведення занять в зв'язку з поширенням пандемії Covid-19 надали поштовх на впровадження нових інформаційно комунікативних технологій навчання та тренування, організації взаємодії між викладачами та студентами, тренерами та спортсменами [2].

Ефективність професійного розвитку фахівців фізичної культури і спорту значною мірою залежить від рівня оволодіння сучасними засобами передачі інформації. Використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій напряму впливає на формування у молоді стійкого інтересу та позитивного ставлення до занять спортом, участі у проведенні оздоровчих заходів, розвитку